

ÜYBS

Üniversite Yönetim Bilgi Sistemi

Akran Değerlendirme Raporu

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ İŞLETME DOKTORA PR.

Akran Değerlendirme Takımı

-

Prof.Dr. Özlem ÇETİNKAYA BOZKURT (Başkan)

Prof. Dr. Muhammet Ali TİLTAY (Üye)

Doç. Dr. Letife ÖZDEMİR (Üye)

2024

0. GİRİŞ

0.1. PROGRAMA AİT BİLGİLER

Programa ait bilgiler detaylı bir şekilde belirtilmiş ve kanıt olarak bölüme ait akademik kadro belirtilmiştir.

Programa ait bilgiler genel çerçeve itibariyle yeterli görünmektedir. Programın tarihçesi biraz daha geliştirilebilir. Yazım hataları düzeltilir. Örneğin, Anabilim dalı ifadesi TDK yazım kurallarına göre Ana Bilim Dalı (ABD) şeklinde olmalıdır. Kaldığı, YÖK'ün sitesinde de bu ifade ayrı yazılmıştır. Enstitü ile Program koordineli çalışıp özellikle yazım kuralları konusunda iyileştirmeler sağlanabilir.

Daha da ötesi, Ana bilim dallarına ilave olarak Bilim Dallarını üzerinde çalışılabilir. Örneğin, Finans bilim dalı gibi yoğunlaşarak kalite arttırımı sağlanabilir.

1. ÖĞRENCİLER

1.1. Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Programın kazandırmayı hedeflediği çıktıların gerçekleşmesi için öğrencinin de belli bir seviyede olması istenebilir. Örneğin, ALES'ten belli bir puan alınmasının zorunlu kılınması gibi. ALES'ten 55 yerine 70 şartı getirilebilir.

1.2-Bilimsel Hazırlık Programı: Bilimsel Hazırlık Programındaki her bir öğrenciye uygulanacak program ayrıntılı olarak belirlenmiş, yayımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğrenci alım kriterlerine ilişkin bilimsel hazırlık süreci açıklanmamıştır.

1.3. Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmıştır ancak uygulamaya dair net veriler sunulmamıştır.

Değerlendirmeniz: Öz değerlendirme raporuna göre, yatay geçişlerle ilgili genel çerçeve çizilmiştir. Dikey geçişlerle ilgili biraz daha ayrıntı verilebilir. Tüm paydaşların koordinasyonuna ihtiyaç vardır.

1.4- Danışmanlık ve İzleme: Öğrencilerin ders ve kariyer planlamalarını yönlendirecek, gelişimlerini izleyecek ve varsa tez veya proje çalışmalarını yönetecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Değerlendirmeniz: Öğrencilere danışmanlık hizmeti belirlenen öğretim üyeleri ile sağlanmaktadır. Öğretim üyeleri için danışmanlık sayıları yıllık olarak sunulmuştur.

1.5- Başarı Değerlendirmesi: Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Öğrencilerin öğrenme etkinlikleri ve başarısının ölçüm ve değerlendirilmesinde kullanılan araçlar tanımlanmıştır. Ölçme değerlendirme süreçlerinin adil,

tutarlı ve saydam şekilde yürütüldüğü ifade edilmiştir. Ancak bu ifadelere ilişkin kanıtlar sunulmamıştır.

1.6. Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Mezuniyet süreci lisansüstü çalışma yönetmeliğinde açıklanmıştır. Standart bir süreç vardır. Örneğin, makale şartı vs gibi konular açıkça belirtilmiştir.

2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

2.1. Değerlendirilecek her yüksek lisans/doktora/sanatta yeterlik programı için, program mezunlarının gelecekte erişmeleri ya da karşılamaları istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadelerden oluşan program eğitim amaçları olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bu bağlamda amaçlar daha da netleştirilebilir.

2.2. Program eğitim amaçları (a) kurumun, enstitünün ve ana bilim/sanat dalının övgörevleriyle uyumlu olmalı ve (b) programın web sayfasında yayımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın eğitim amaçlarının kurum ve fakültenin misyonuyla uyumu tartışılmamıştır. Kurumun ve fakültenin misyonlarının nerede yayınlandığına dair bilgilendirme yapılmamıştır.

2.3. Program eğitim amaçları (c) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri dikkate alınarak belirlenmeli ve (d) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Değerlendirmeniz: Programların müfredatı yetkin paydaşlar tarafında sürekli güncellenmelidir. Doktora programının ders müfredatı geliştirilebilir. Örneğin, yapay zeka destekli bir eğitim modeline geçilebilir. Güncellenmenin yapılıp yapılmadığı ile ilgili çok net bilgi söz konusu değildir.

2.4. Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla program eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek amaçlı ölçme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin bilgi verilmemiştir.

3. PROGRAM ÇIKTILARI

3.1. Program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve ilgili akreditasyon kuruluşunun (MÜDEK, FEDEK, SABAK, EPDAD vb. gibi) Değerlendirme Çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek program çıktıları tanımlayabilirler.

Değerlendirmeniz: Bölüme ait program çıktıları herhangi bir akreditasyon kuruluşunun tanımıyla kıyaslanmamıştır. Bu konuda ek çalışmalara ihtiyaç görülmektedir. Ders çıktılarının yeniden gözden geçirilmesinde büyük yarar vardır. Tüm tarafların tek bir hedef doğrultusunda yoğunlaşması kaliteyi arttıracaktır.

3.2. Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program çıktılarının ölçümü halihazırda vize ve finaller belki ödevlerle gerçekleştirilmektedir. Ancak, bu konuda yazılı sınavların yanında, test sınavları da yapılmaktadır. Soru sayısı ve içeriğinin ölçmeler üzerinde ne kadar etkili ve verimli olduğu konusunda netlik görülmemektedir.

3.3. Programlar mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır.

Değerlendirmeniz: Mezuniyet aşamasına gelmiş bir öğrenci her halükarda program çıktısını zaten karşılaması beklenir. Belki yeterlilik sözlü sınavı yapılabilir.

4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Üniversite bünyesinde akreditasyon çalışmaları ve üniversitenin akredite olması kanıt olarak verilebilir. Üzerinde çalışılması gereken bir alan olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda, eğitimler verilebilir.

5. EĞİTİM PLANI

5.1. Eğitim Planı (Müfredat) ve Eğitim Planının İçeriği: Programı tamamlama koşulları (devam, dersler, kredi-saat miktarı, ders sınavları, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı, tez veya proje tamamlama koşulları) tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Müfredat elbette mevcuttur ancak müfredatlar geliştirilebilir. Özellikle yapay zekanın müfredatla bir şekilde bağlantırılmasında büyük yarar olduğu düşünülmektedir.

5.2. Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Değerlendirmeniz: Alınacak kredi ve uzmanlık dersleri bellidir. Bu konuda asgari şartlar sağlanmıştır.

5.3. Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Değerlendirmeniz: Akreditasyon süreci esasında sürekli gelişmeye ve geliştirme niyetine bir kanıt olarak gösterilebilir.

6. ÖĞRETİM KADROSU

6.1. Öğretim kadrosu sayıca yeterli olmalıdır. Bu sayı, (a) her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, tez yöneticiliğini/dönem projesini, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, araştırma etkinliklerini, programla ilişkili sanayi ve kamu kuruluşları ile ilişkileri sürdürebilmeyi sağlamalı ve (b) programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğretim kadrosu asgari şartları taşımaktadır. Üniversite-sanayi işbirliği bağlamında hocaların niyet ve iradeleri söz konusudur.

6.2. Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır. Öğretim üyelerinin genel anlamda yeterlilikleri; eğitimleri, araştırma alanlarındaki yayın ve deneyimleri, konularının çeşitliliği, mesleki deneyimleri, tamamladıkları projeleri, öğretme becerileri ve deneyimleri, iletişim becerileri, daha etkin programlar geliştirme yönündeki heyecanları gibi hususlarla değerlendirilebilir.

Değerlendirmeniz: Öğretim kadrosunun CV'leri paylaşılmakta ve minimum gerekliliklerin sağlandığı düşünülmektedir. Kadronun yurtdışı imkanlarının artırılarak daha yararlı olacağı düşünülmektedir.

6.3. Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Atama kriterlerinin standardize edimesinde yarar olduğu düşünülmektedir. İstikrarlı ve sürdürülebilir bir yönergenin olması daha sağlıklı bir eko-sistem doğurabilir.

6.4-Öğrencilerin Öğretime Desteği: Öğrencilerin araştırma görevlisi yükümlülükleri şeklinde veya kurumun sağladığı destek/burs karşılığında kurumdaki lisans ve diğer eğitimlere destek olarak yaptıkları (laboratuvar asistanlığı, eğitim asistanlığı, sistem sorumluluğu, ödev hazırlama ve okuma vb. gibi) etkinlikler onların öğrenim ve araştırma faaliyetlerine olanak verecek düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bu madde ile ilgili bilgi sunulmamıştır.

7. ALTYAPI

7.1. Sınıflar, laboratuvarlar, özel amaçlı odalar (soğuk/temiz odalar gibi) ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli, öğrenmeye ve araştırmaya yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Sınıflar, teçhizatlar yeterlidir. Program çıktılarına paraleldir.

7.2. Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğretim kadrosunun öğrencilerle daha sıkı ve yoğun bir iletişimde olma imkanları sağlanabilir. Doktora öğrencileri için özel çalışma saatleri belirlenebilir.

7.3. Programlar öğrencilerine öğrenim ve araştırma için gereken modern araçları kullanma olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program öğrencilerinin kullanımına yönelik bilgisayar ve enformatik altyapılarının üniversitenin farklı bir birimi ile sağlanabileceğine değinilmiş ancak bir kanıt sunulmamıştır.

7.4. Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Üniversitenin kitap ve diğer veri tabanları bağlamında imkanlarını doyurucudur. Ancak, üniversite kampüsü oldukça büyük olduğundan bazı fakültelerin veya programların üniversiteye fiziki olarak ulaşmaları sıkıntı oluşturabilmektedir.

8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1. Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: İdari destek, yapıcı liderlik konusundan asgari gereklilikler vardır. Ancak parasal destekler tekrar değerlendirilebilir. Bu desteklerin arttırılması düşünülebilir.

8.2. Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğretim kadrosunu tutacak daha cazip ortamlar oluşturulabilir. Mesela, yılda en az bir-iki kez yurtdışına çıkma bütçeleri oluşturulabilir.

8.3. Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Asgari şartlar sağlanmaktadır.

8.4. Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: SBE'nin daha etkin çalışması için çalışmalar yapılabilir. Örneğin, öğrencilere SMS ile destekler verilebilir.

9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

9.1. Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Değerlendirmeniz: Bu konuda özellikle son yıllarda çalışma ve süreçler vardır.

SONUÇ

Programın tabi olduğu lisansüstü eğitim öğretim ve sınav yönetmeliği soru işareti bırakmayacak şekilde tüm ayrıntılarıyla hazırlanmıştır. Program ise bu yönetmeliğe uygun olarak öğrenci alımlarını ve mezuniyet işlemlerini gerçekleştirmektedir. Değerlendirmede gözetilen kriterlerin bazılarında hiç uygulama olmadığı veya olgunlaşmamış olduğu saptanmıştır. Bu anlamda, iyileştirmelere her zaman ihtiyaç vardır.